

odirajoči zakon predložil, je kandidiral za radikale v Sloveniji.

Naravnost vnebovpijoče je povišanje desetka ali prenosnine pri kupnih, dednih in prevzemnih pogodbah. Do leta 1921, ko je bila še naša stranka v vladi, se je plačalo desetka od dednih in prevzemnih pogodb samo 1½% desetka. Ko so stopili v vlado samostojneži in demokrati, se je desetek zvišal na 5%, oziroma na 6%. Po novem predlogu bodo desetek in pristojbine, ki so v zvezi z desetkom, znašale 10%. In pogoji? Desetek se v bodoče (po predlogu finančnega ministra) ne bo več plačeval od svote, za katero je sin prevzel posestvo, ali od svote, za katero je kupljeno posestvo. V bodoče bodo desetek računali od takozvane «prometne» vrednosti. Radi tega bodo morali notarji in odvjetniki v prevzemne ali kupne pogodbe poleg prevzemne svote ali kupnine, postaviti tudi prometno ali prodajno vrednost. Vzemimo slučaj: Oče preda sinu celo imovino za 100.000 dinarjev. A notar ali sodni izvedenci bodo posestvo cenili na 400 tisoč dinarjev. Vsled tega sin ne bo plačal desetka od prejemne svote, ampak od cenilne svote, t. j. od 400.000 dinarjev. Ako je navadno kmetško posestvo, kje bo vzel denar, da plača okroglo 40.000 (štiridesettisoč) dinarjev desetka? In če se mora izplačati dedščine, prevžitek itd.! Silna odgovornost se naloži ob tej priliki občinam, posebej se županom. Zakonski predlog pravi, da je občinske predstojnik ali njegov namestnik dolžan tekom 10 dni, ko se je sklenila prevzemna ali kupna pogodba, posestvo (imovino) preceniti in takoj poslati okrajnemu sodišču poročilo o cenitvi. Ako bi sodišče smatralo, da je župan predložil neresnično poročilo o cenitvi, kaznuje se ga z globo 500 do 2000 dinarjev! Če pa občinski zastopniki ne bi hoteli izvršiti cenitve in ne v roku od 10 dni, se še posebej kaznujejo z globo od 100 do 500 dinarjev. Naravnost blazno je določilo tega načrta na strani 6, ki pravi, da bodo naknadne cenitve vršile posebne komisije. V tej cenilni komisiji bodo: načelnik finančne oblasti, državni inženjer ter zastopnik občine in prizadeti lastnik. Proti odločitvi te cenilne komisije pa ima lastnik pravico pritožbe tekom 15 dni na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu (!?). Proti odloku te direkcije ni nobene pritožbe.

In sedaj pride najhujše!

Ako bi gorej imenovana komisija ugotovila, da je razlika v vrednosti, ki je navedena v kupni ali prevzemni pogodbi preko 15%, se prodajalec in kupec (ali predajalec-oče in prevzemnik-sin) kaznujeta še poleg redne prenosnine z dvakratno globo, torej v gornjem slučaju za 80.000 dinarjev. Plačati pa morata tudi vse stroške cenilne komisije. In še ni dovolj! Radikal Stojadinović predlaga, da se prodajalec in kupec kaznujeta glede na višino «prikrivite» vrednosti z denarno globo po 100 do 50.000 din.

Mnogokrat se zgodi, da prevzemna ali kupna pogodba ne drži. Vzemimo slučaj, da se nameravana zemljišna razdela. A ker je bila prevzemna pogodba pred notarjem že prej sklenjena, mora se plačati desetek od pogodbe. Isti predpis velja, če se kupna pogodba razdela. Zgoditi se marsikaterikrat, da kupec ne dobi posojila. In kljub temu mora plačati desetek. Take določbe menda nima na celem svetu noben zakon.

Taksa se mora plačati v roku od 15 dni, ko se je podpisala pogodba. Kdor v 15 dneh ne plača takse, se kaznujeta kupec in prodajalec skupno (solidarno) z denarno globo v višini trikratne redne takse (stran 7 in 8, pripomba zakonskega predloga). Vzemi svinčnik v roke in računaj! Če cenilna komisija razsodi, da si prepoceni oddal otroku posest, bodo tebe in tvojega naslednika s temi taksami in globami tako kaznovali, da bosta morala obadva s culico po svetu . . .

Občine, cerkve, zavodi, ustanove, zadruga in društva bodo morala po tem zakonu plačevati vsako 5. leto (dosedaj vsako 10. leto) od svoje imovine — prometne vrednosti — poseben davek, ki se zove «ekvivalent». Plačali bodo od cenilne vrednosti 0,4% od premičnin ter 0,2% od nepremičnin. Dasiravno so gorej omenjene občine, zavodi itd. plačale leta 1922 za 10 let naprej ta davek, kljub temu bodo morali plačati ta davek zopet s 1. januarjem 1924.

Nadalje se uvede nov davek na gostilniške račune. Strašno povišane so takse za listine obrtnikov, dijakov itd. itd.

Ko se je v finančnem odboru dne 19. julija pričela razprava o tem novem zakonu, koji vsebuje tako grozna bremena, so naši poslanci Pušenjak, Vesenjani in Zehot skupno z drugimi poslanci opozicije nastopili z vso silo proti temu zakonu. Vlada se je uplašila in drugi dan niti seje ni več sklicala. Kaka bo usoda vladnega predloga, se bo videlo te dni. Naši se bodo borili do zadnjega.

V prihodnjih številkah «Gospodarja» bom nadaljeval z priobčevanjem in kritiko tega zakonskega načrta.

Naši poslanci za izvoz naših vin

(Interpelacija narodnih poslancev dr. Josipa Hošnjeca in Antona Sušnika na gg. ministre za poljedelstvo, trgovine in financ.)

Vlada kraljevine SHS je z zakonom o dvanajstih letih za mesec julij, avgust in september 1923 ljudstvu naložila nova velika davčna bremena s 500%no doklado na zemljiški davek in 30%no doklado na druge direktne davke. Ta davčni povišek je proračunjen za Slovenijo v znesku 37.424.550 dinarjev in sicer 6.642.126 din. na raznolike neposredne davke in 30.871.425 D na sam zemljiški davek. Vlada je že tudi narodni skupščini

predložila zelo obsežno in občutno povišanje indirektnih davkov (taks, trošarin, pristojbin), ki je tudi preračuneno na pol milijarde din.

Vsa ta povišanja bodo najtežje zadela delavske sloje ljudstva in med njimi zlasti kmeti. Ako vlada zahteva od kmetijskega ljudstva v Sloveniji, da mora mesto 6.156.285 din. plačati 30.871.425 din. samo na zemljiškem davku, je njena dolžnost, da ustvari vse potrebne pogoje, da kmet more plačati tako povečano svoto. V tem oziru mora vlada poskrbeti za to, da zamore kmet to, kar je pridelal na njivi in na travniku, kakor tudi živino in pridelano vino po času primernih cenah prodati. Ako bo vlada to svojo bistveno dolžnost kakor doslej tako tudi odslej dosledno zanemarjala, bo kmet v najbližjem času obnemogel pod ogromno težo davkov in plačil ter padel v brezno dolgov.

Smatramo za svojo dolžnost, da g. ministra opozorimo na eno izmed najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva: na vinogradništvo. Po izkazu statistike poseduje naša država nad 200.000 ha vinogradov s povprečnim letnim pridelkom približno 4 milijonov hl vina, od katerega se okoli tri četrtine doma porabi, okoli 1 milijon hl v vrednosti najmanj 250 milijonov din. pa preostane za izvoz.

Dolžnost naše vlade bi bila, da ta izvoz na vse načine pospešuje. Poslanci našega kluba smo vlado pri vseh prilikah, ki so bile možne, opozarjali na njene naloge v tem oziru. Zahtevali smo znižanje železniških tarifov za pošiljanje vina, namenjenega za izvoz; oprostitev takega vina od vseh pristojbin; čim hitrejšo odpravo za izvoz namenjenega vina ter v to svrhu poslano prazne posode od strani naših železnic; točno odpravo vinskih transportov in transportov za polnjenje poslano prazne inozemske posode od strani naših carinaric. Zlasti pa vladi kličemo v spomin naše zahteve, da mora pri vsaki trgovinski pogodbi s sosednimi državami štiti interese domačega vinogradništva ter vpoštevati zahteve naših vinogradnikov.

Pri sklepanju trgovinske pogodbe s Čehoslovaško je vlada storila prvi poizkus, ki pa se je ponesrečil zaradi velike uvozne carine na vino (5 čK = 15 din.) in drugih velikih stroškov. Kot glavni vinski trg za vino iz Slovenije in zlasti iz Slovenske Štajerske pride v poštev Avstrijska republika. Na Slovenskem Štajerskem se pridelava v desetletnem poprečju na leto približno 400.000 hl vina, od katerega se kakih 150.000 hl porabi doma, 50.000 hl izvozi v druge pokrajine naše države (zlasti v Ljubljano, Zagreb in Beograd), kakih 200.000 hl pa preostane za izvoz v vrednosti najmanj 50—80 milijonov din. To vino je bilo posebno priljubljeno v alpskih državah sedanje Avstrije in zato je sosedna Avstrija od prirode dani trg za slovenska vina.

Zadnji čas se nadaljuje pogajanja za sklep trgovinske pogodbe med Avstrijo in našo državo. Pri tej priliki naša vlada ne sme pustiti iz vida svojo velevažno dolžnost, da doseže ugodnosti za izvoz naših vin v avstrijsko državo.

Avstrijskemu narodnemu svetu je nedavno bila predložena trgovinska pogodba med Avstrijo in Italijo, na podlagi katere se je carina pri vinih preko 13 stop. znižala na polovico, to je od 60 na 30 zlatih kron. Poleg tega se je ista postavka določila za določen kontingent (50.000 hl vina in 50.000 hl vinskega mošta) iz Tridentinske in Julijske pokrajine ne glede na vsebino alkohola.

Te ugodnosti, ki so predvidene za izvoz italijanskih vin v Avstrijo, so velike važnosti tudi za nas, ker sentžermenska mirovna pogodba določa, da ugodnosti, ki jih doseže kaka zavezniška država, veljajo tudi za ostale zaveznice. Tako bi pogoji za izvoz italijanskih vin v Avstrijo veljali tudi za uvoz naših vin v to državo.

Naša vlada bi torej morala pri sklepanju trgovinske pogodbe z Avstrijo zahtevati, da se avstrijska uvozna carina na vino, ki znaša 60 zlatih kron za 100 kg, zniža na 30 zlatih kron pri uvozu boljših vin, za uvoz navadnih namiznih vin pa na 15—12 zlatih kron. Še posebej pa se naj dovoli primeren kontingent vina iz Slovenije brez ozira na vsebino alkohola, ker je tudi pred vojno večina vina šla iz Štajerske v današnjo Avstrijo, ki brez njega sploh ni mogla vnovčiti svojega nižjeavstrijskega pridelka.

Izvoz našega vina v Avstrijo je tačas conditio sine qua non za obstanek vinogradništva v Sloveniji in zato mora vlada pri tostvarni obravnavi zahtevati, da se dovolijo morebitne ugodnosti pri uvozu živil (žita, mesa) iz naše države v Avstrijo in pri uvozu industrijskih produktov iz Avstrije v našo državo le pod pogojem, ako Avstrija kot kompenzacija dovoli primerne ugodnosti pri uvozu našega vina. Pri tem pa bi se ne smelo omejiti na 13%na vina, marveč na 10%na, ker je pri nas primeroma malo takega vina, ki bi imelo toliko odstotkov alkohola.

V zadnjem času je tudi Madžarska sklenila pogodbo s Švico za uvoz mesečnih 50.000 hl vina po znižani uvozni carini. Tudi naša vlada bi lahko dosegla to ugodnost od Švice, če bi kot kompenzacijo za olajšanje uvoza naših živil v Švico zahtevala enake ugodnosti za uvoz našega vina.

Pokazati je treba tudi na sosedno Italijo, ki je za svoje vino ne samo znala pridobiti čehoslovaški in avstrijski trg, marveč je že tudi podvzela nekatere korake za izvoz svojega vina v našo državo. Poslanec Pesante je na italijansko trgovsko in finančno ministertvo stavil predlog za izvoz 300.000 hl goriškega in istrskega vina v kraljevino SHS z najmanjšimi carinskimi stroški. Svoj predlog skuša Pesante opravičiti s tem, da se je z novimi carinskimi tarifi, ki so stopili v veljavo dne 1. julija t. l., znatno znižala carina za uvoz zvine iz Jugoslavije in se je za nekatere predmete celo povsem uknila, vsled česar naj bi v kompenzacijo naša vlada

dovolila omenjeni uvoz vina iz Julijske pokrajine. Kaj bi tak uvoz vina iz Italije pomenil za naše vinogradništvo, ni treba še posebej omeniti. Vlada, ki bi kaj takega dovolila, bi sama podpisala smrtno obsodbo našim vinogradništvom. Opasnost pa tudi preti od druge strani. Med vinogradniki na Francoskem je nastalo mogočno gibanje za to, naj Francoska popolnoma prepove uvoz vina iz inozemstva, ker domači pridelek popolnoma zadostuje za potrebe domač. konsuma. Ako se to zgodi, bo dalmatinskim vinom zabranjen uvoz na Francosko, kar bo na škodo ne samo naši izvozni bilanci, marveč celotnemu našemu vinogradništvu.

Vprašamo torej g. ministra:

1. Ali je voljan storiti vse korake za pospešitev izvoza naših vin v inozemstvo ter dovoliti v to svrhu vse primerne in potrebne olajšave?

2. Ali boče pri sklepanju poedinih trgovinskih pogodb med našo državo in drugimi državami štiti interese našega vinogradništva?

3. Ali je voljan pri sklepanju trgovinske pogodbe med našo državo in avstrijsko republiko zahtevati za izvoz naših vin, zlasti onih iz Slovenije, največje ugodnosti in ta pogoj smatrati kot bistven in neizogiben?

Beograd, dne 21. julija 1923.

Orlovski dan v Soštanju.

Prvič je priredila orlovska mladina dne 22. julija večji javni nastop v našem mestu, a še ta prvi nastop je bil tako lep in veličasten, da si je Orel naenkrat osvojil srca vseh dobrih. Ze dolgočasne in skrbne priprave so obetale nekaj lepega, a uspeh je presegl vse naše pričakovanje. Pri pripravah se je zlasti pokazala orlovska neustrašenost, saj so domači Orli v največjem naliivu v četrtki pod spretnim vodstvom navdušenega podpornega člana g. Novaka iz Družmirja postavili tri velike mlaje (skupno 5, visokost 23 m), dekleta so pa napletla več ko 1000 metrov vencev tako, da so telovadišče in slavnostne prostore spremenile v prelepe vrtove. Vse je nestrno pričakovalo slavnostnega dneva.

Sprejem in pohod na mestni trg.

Ze od ranega jutra so od vseh strani prihajali okrašeni vozovi in pešci, zlasti sta pa oba dopoldanska vlaka pripeljala mogočno četo orlovske mladine in njenih prijateljev. Na kolodvoru jih je čakal domači odsek in po bratskem pozdravu se je razvil veličasten sprevod v mesto. Na četu je jezdila domača orlovska konjenica, njim je sledil moški naraščaj nižji in višji (190) za njimi gojenke in mladenke (okrog 70), nato pa rudarska godba iz Trbovelj (31 mož), ki je neumorno igrala. Za godbo je sledilo 5 orlovskih praporov, nato pa člani (120) in članice (116) ter narodne noše iz St. Petra v Sav. dolini. Vsega članstva v kroju je bilo okrog 500, enako število pa ga je bilo v civilnih oblekah. Sprevod so celo pot na trg obsipali s cvetjem in prijazno pozdravljali. Na trgu pa se je že zbrala med tem ogromna množica, ki so jo cenili na 3—4000 ljudi.

Služba božja in zborovanje.

Pri krasno ozaljšanem Marijinem znamenju je imel slovesno pridigo č. g. Munda iz Celja, asistirano sv. mašo pa č. g. dekan Rotner iz Skal. Med sv. mašo je krasno prepeval domači pevski zbor pomnožen s šentandražkim pod vodstvom gospoda organista Vinko Satterja, vmes pa je dovršeno igrala godba cerkvene skladbe. Prizor na slikovito orlovsko armado zbrano pred Marijinim znamenjem, obkoljeno od neštete množice vernega ljudstva je bil nepopisno lep in ko je pri povzdigovanju se cela ta armada vrgla na kolena pred Bogom in so se zastave pripognile v pozdrav, tedaj se je marsikatero oko zasolžilo in vsi smo čutili, kjer jemlje Orel svojo moč. «Kristus, Ti naš vojvoda», tako je stalo nad altarjem in v živi veri v Kristusa je vir vseh uspehov, ki jih lahko s ponosom kažejo naši Orli.

Takoj po sv. maši se je z državno himno otvorilo zborovanje, ki ga je vodil okrožni predsednik brat Ocvirk. Pozdravili so zborovalce domači župan g. Novak, predsednik odseka Soštanj br. Hrastnik in v imenu delavcev tajnik JSZ tov. Gajšek. V imenu orlovske podzveze pa je v daljšem govoru utemeljeval pomen Orlovstva g. dr. Hodžar. Vsi govorniki so bili sprejeti z živahnim odobravanjem. Z orlovske himne se je zaključilo lepo orlovske zborovanje.

Javna telovadba.

Na okusno in bogato ozaljšanem telovadišču poleg cerkve se je zbralo do 2000 gledalcev, ki so pazljivo sledili vsem vajam. Prvi so nastopili člani (vsled premalega prostora samo 104), ki so po slikovitem rajalnem pohodu prav dobro izvajali letošnje proste vaje. Sledil jim je nižji naraščaj (120), ki so s strunnim izvajanjem izzvali veliko odobravanje. Ugodno so izpadle vaje članic in povoljno vaje gojenk. Lepe so bile tudi brnske vaje, ki so jih izvajali vaditelji v treh zvezdah in težke vaje višjega naraščaja iz Soštanjja, ki je nastopil v lepih novih krojih. Zelo so ugajale tudi s petjem slovenskih narodnih pesmi, ki jih je izvajal zelo dobro krožek od St. Jurja ob Taboru, prav posebno pa zares slikovite vaje mladenk iz Soštanjja s cvetnimi loki, ki so prvič nastopili v zelo ljubkih novih krojih. Jako dobro so se tudi posrečile lepe skupine, ki jih je delalo 40 telovadcev srenje Soštanj pod vodstvom srenjskega načelnika brata Lojza Satterja, ki jih je občinstvo kar v sredi prekinilo z viharnim odobravanjem. Višek pa je vsekakor doseglo odobravanje pri orodni telovadbi, pri

kateri so se zlasti izkazale orodne vrste iz Trbovelj, Celja in Teharij.

Pevski koncert.

Po telovadbi se je razvila prijateljska zabava, ki jo je ob 6. uri prekinil tekmovalni nastop pevskih zborov, ki je vzbujal splošno zanimanje. Nastopilo je 6 pevskih zborov posamezno po dve pesmi in sicer: St. Andraž, St. Jurij ob Taboru, Dobrna, Šoštanj mešani, Šoštanj naraščajski in Šoštanj 7 bratov. Celjski zbor vsled pomanjkanja časa žal ni nastopil sam pa je pri združenih pevskih zborih, ki so pod vodstvom gospoda Mihelčiča iz Celja zapeli dve čudovito lepi pesmi. Pozornost je vzbudil zlasti tudi nastop 7 bratov «Škofov» iz Lokovice, ko so samozavestno zapeli dve lepi umetni pesmici.

Tako se je naenkrat nagnil dan k zatonu in le prehitro se je bilo treba ločiti od ljubkih gostov. K odhodu izletniškega vlaka, s katerim je odšla godba in zadnji gostje, se je zbralo toliko občinstva, kakor ga šoštanjski kolodvor še ni videl. Godba je zaigrala v slovo še orlovsko koračnico potem pa smo se z živahnimi Bog živi klici poslovili od milih bratov in sester.

Ob 9. uri je že vladala po orlovskem slavnostnem prostoru popolna tišina.

Tako je mlada orlovska organizacija častno praznovala svoj prvi orlovski dan, ljudstvo pa je pokazalo na čegavi strani stoji, kajti orlovski dan v Šoštanju bil je res ljudski praznik za celo Saleško dolino.

Končno še vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k uspehu z delom in darovi, iskren orlovski: Bog plačaj. Ti pa orlovska mladina le naprej po začrtani poti, ljudstvo je za teboj. Bog živi!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Skupščina počiva, njeno zadnje delo pred počitnicami, ki bodo trajale do dne 20. septembra, je pa bilo izročanje nekaterih hrvatskih in slovenskih poslancev sodišču. To je navaden čin radikalne masševalnosti radi objave zagrebskega zapisa. Predsedništvo skupščine pa izročilnih odlokov še ni dostavilo sodnijam in tako bo izročitev tudi glede Radiča menda sama grožnja.

Prestavljanje in spopolnjevanje nekaterih ministrskih mest dela Pašiču veliko skrbi, še več pa radikalnim prvakom, ki se silno pulijo za ta mesta.

Špijonska afeta, s katero so mislili vprizoriti in opravičiti gonjo proti Hrvatom in Slovincem, se je popolnoma sesedla v — Beogradu. Sedaj je mir, izmislilo si pa lahko kaj novega, ker se Gagliardi in drugi izdajalci še vedno plazijo okrog vladnih veljakov. Da se po takih ravnanju, se vidi iz marsičesar. Zagrebski dnevnik «Hrvat» je bil te dni že 50krat zaplenjen in po uredništvu «Hrvatskega lista» v Osijeku so pozno zvečer delali preiskavo oficirji, žandarji in policaji. Končno so lovili še golobe ter jih preiskovali, da niso morda špijonski pismonoši.

V NEMCIJI

vladajo obupne razmere. Valuta ne pada več, temveč drvi na vso moč navzdol. Za en dolar je treba dati — 1 milijon nemških mark. Druginja je strašna in po mestih so vsak dan obupni prizori in spopadi po trgih in pred trgovinami. V nedeljo so se bali spopadov med fašisti in komunisti, a je vse še precej mirno poteklo. — Vlada bo v najkrajšem času odstopila in prevzeli jo bodo socijalisti združeni z meščanskimi strankami.

MALA ANTANTA

je dovršila svojo konferenco na Sinaji in kakor se zatrjuje, v popolnem soglasju. Najprej je bilo nesoglasje med našim zastopnikom na eni in pa med češkim in rumunskim na drugi strani glede Ogrske in njenega posojila. Naš zastopnik je bil proti, ona dva pa za. Končno so se sporazumeli in francoski listi naglašajo, da je mala antanta popolnoma složna in da bo složno podpisala tudi francoska stališča, v prvi vrsti vojnoodškodninsko in tudi druga.

Naše prireditve.

Mladeniški tabor združen z orlovsko prireditvijo se vrši dne 12. avgusta v Slov. Bistrici. Ob pol 10. uri na glavnem trgu sv. maša in cerkveni govor. Nato mladeniški tabor, kjer nastopijo naši organizatorji (Dr. Jerovšek, dr. Capuder, p. Pavel i. dr. ter mladenci). — Popoldne orlovska prireditev. Sodeluje godba katoliške omladine iz Maribora. Mladenci slovenjebistriške, konjiške in hočke dekanije, udeležite se vsi do zadnjega tabora. Pokažite, da se zanimате za izobrazbo in versko povzdigo našega ljudstva. Nihče naj ne ostane ta dan doma. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu.

Mladeniški in dekliški tabor pri Veliki Nedelji. — Dne 15. avgusta na praznik Marijinega vnebovzletja se vrši in sicer za vse župnije velikonedeljske dekanije mladeniški in dekliški tabor. Tudi sosedni so dobrodošli. V cerkvi bode ob pol 10. uri pridiga in slovesna sv. maša za mladino, potem skupna posvetitev mladine presv. Srcu Jezusovemu. Po posvetitvi bode zunaj cerkve mladinski tabor s pozdravi in podučnimi govori. Tabor se sklene popoldne ob 2. uri s petimi litanijami in zakramentalnim blagoslovom. Pele se bodo te-le cerkvene pesmi: K pridigi: «Oče naš». K blago-

slovu: «Glasno zapojmo». K sv. maši: «Vzdigni se jezik moj k božji resnici». «Veš o Marija», «Srce preljubeznivo», «Zdrava deva» (Hrvatska). Pred posvetitvijo: «Do nebes naj». Po posvetitvi: «Kvišku zdaj» — Za sklep tabora zunaj cerkve se zapoje himna V. kat. shoda v Ljubljani: «Povsod Bogal» Organizirana katoliška mladina skrbi za obilno udeležbo in vadi se v lepem putju.

Zupanska veselica. Vsi bivši in sedanji župani in gerenti mariborskega političnega okraja priredijo v nedeljo, dne 5. avgusta v Hočah pri Mariboru v gostilni Šantl svojo veselico. Veselica se vrši ob vsakem vremenu ter so vabljeni poleg županov in gerentov tudi njihovi bivši tovariši, občinski odborniki, pa drugi zavedni možje skupaj z družinami. Na veselici igra godba mariborske katoliške omladine. Ob pol deseti uri bo sv. maša potem pa skupen obed pri g. Šantlu. Razun godbe je še na dnevnem redu: petje, razne šaljive točke, posebno pa še prav prisrčna zabava. Radi skupnega obeda je potrebno, da se vsak poprej javi ter pošlje 10 D za osebo predplačila. Dolžnost vseh udeležencev je, da kar najbolj vneto agitirajo med našimi somišljeniki, da bo udeležba kar največja.

Udruženje vojnih invalidov priredi v Selnici ob Dr. v nedeljo, dne 5. t. m., veselico v prostorih gostilne in na vrtu g. Hernah z vsemi najboljšimi zabavami. Začetek točno ob dveh popoldne. Za prvovrstno kuhinjo in pijačo je preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo šolskih potrebščin ubogi deci vojnih žrtev, vabimo vso p. n. javnost na mnogobrojni obisk. — Udruženje vojnih invalidov Maribor.

Sv. Jakob v Slov. gor. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 12. avgusta t. l., dve gledališki predstavi: «Zupanova Micka» in «Prisiljen stan je zaničevan.» Priredi se tudi lep «Srečolov.» Začetek točno ob treh popoldne. Sosedje in domačine prijazno vabimo! Posebna vabila se ne bodo pošiljala.

Gomiško. Tukajšnje izobraževalno društvo (dekleta iz Grajske vasi) priredi v nedeljo, dne 5. t. m., ob 3. uri popoldne v Gasilnem domu na Gomiškem gledališko predstavo «Zmaga najsv. zakramenta.»

Orlovska prireditev pri Sv. Bolfenku pri Središču. Zadnja nedelja, dne 29. julija je bila narodni praznik za našo faro. Središko orlovsko okrožje je namreč prihitelo k našemu orlovskemu odseku, da nam pokaže moč smotrene vzgoje in organizacije. Narod se je divil lepim in preciznim izvajanjem Orlov in Orlic, ter junaško ljubkem nastopu naraščaja. Krasna telovadba srediških bratov na orodju pa bo gledalcem ostala še dolgo v spominu. Po večernicah je došle goste, ki so prihitali od blizu in daleč iz Dravskega polja, zelenih gor in prijaznega Medžimurja, je pozdravil predsednik bolfenske organizacije brat Breznik. Po končanih vajah pa je središki brat Plohl razvijal v krasnih besedah vzvišeni program, katerega zasleduje Orel: Zvestoba Bogu, ljubezen bližnjemu, srce domovini. Orli so zapeli: Lepa naša domovina. Nato sta še govorila g. narodni poslanec prof. Vesenjaj in č. g. kaplan Erklavec. S petjem orlovske himne je bil končan oficijelni del. Neprisiljena zabava s srečolovom, šaljivo pošto in drugimi razveseljivimi točkami je trajala še dobro uro, potem pa je dež, ki je vladar letošnjega poletja začel gospodariti. — Ljudstvo pa se je zadovoljno razšlo in veselo vzklizalo vrlim Orlom in sestram Orlicam: Na svidenje! Tudi gnotni uspehi je bil popoln. Za vesel popoldan, katerega smo preživeli, vsem prisrčna hvala.

Tedenske novice.

Ustoličenje dr. Andreja Karlina, škofa lavantinskega se je vršilo v nedeljo, nad vse slovesno. Ze na predvečer so, kakor smo že poročali, krščanska prosvetna društva mariborska in okoliška priredila novemu vladiki veliko hvaljavo z godbo. Na dan slovesnosti je bilo v Mariboru vse živo. Vreme je bilo krasno. Na vse zgodaj so se prihajali verniki z dežele, da pozdravijo svojega novega nadpastirja ter se udeležijo svečanosti. Slomškov trg je bil ves v zastavah. Mnogi so že eno uro pred slovesnostjo napolnile stolnice in s krščanskimi društvi na čelu nestrpno čakale na slovesen vhod Prevzvišenega. V presbiteriju so zastopniki civilnih in vojaških oblasti zavzeli svoja mesta. Malo pred deveto uro se je zbral kapitelj z duhovščino v zakristiji stolnice ter odšel v procesiji k škofovski palači. Točno ob 9. uri se je razvil veličasten sprevod iz palače v stolnico. — Prevzvišeni je šel v spremstvu mnogoštevilne duhovščine skozi glavna vrata v stolnico, deleč škofovski blagoslov. Gospod stolni dekan Tomažič je najprej prečital papeško pismo o imenovanju novega škofa. Gospod stolni prošt dr. M. Matek je nagovoril novega vladiko, ki je v izbranih ljubeznjivih besedah odgovoril. Po nagovoru se je vršila poklonitev pričujoče duhovščine s poljubom prstana. Nato je dal gospod škof apostolski blagoslov s popolnim odpustkom. Po končanih obredih ustoličenja je Prevzvišeni nagovoril vernike. Sledila je pontifikalna sv. maša. Te Deum in blagoslov z Najsvetejšim.

Duhovniške spremembe. Provizorjem sta bila imenovana g. župnik pri Sv. Jurju ob Ščavnici za sprovizorja pri Mali Nedelji (g. Kolarič je na to župnijo resigniral) in g. škalski kaplan Marko Sagaj za Brezno. — Dopust radi boleznj so dobili sledeči gg. kaplani: Vladimir Cepuder, kaplan v Grižah in dr. Edgar pl. Geramb, kaplan v Hočah in Jožef Dušič, kaplan v Marenbergu. Na novo nastavljeni so bili sledeči gg. novomašniki kot kaplani: Janez Šolinc v Slov. Bistrici II; Matija Medvešek v Kozje; Jakob Zidanšek v Sv. Lovrenc v Slov. gor.; Vinko Kolman v Solčave, Jurij Guzej v Braslovče II; in Radovan Jošt v Šmarje pri Jelšah II. Prestavljeni

so bili ti-le gg. kaplani: Janez Granfola iz Braslovč II, kot pomožni duhovnik v Griže; Anton Medved od Sv. Pavla pri Preboldu v Gor. Radgono, Viktor Lunder od Sv. Vida na Planini k Sv. Pavlu pri Preboldu, Simon Simenc od Sv. Martina pri Šaleku k Sv. Vidu na Planini, Franjo Grobler iz Solčave k Sv. Martinu pri Šaleku, Ferdinand Poprask iz Slov. Bistrice II. v Staritrg, Anton Zupančič iz Kozje v Skale in Feliks Vršič od Sv. Lovrenca v Slov. gor. v Makole. Zopet nastavljen je bil deficient g. Januš Kotnik kot kaplan v Galiciji.

Zlata maša ptujskega g. prošta. Dne 27. julija se je vršila izredna slovesnost v proštiji cerkvi: zlata sv. maša č. g. prošta M. Jurkoviča. Po slovesnem vходу v cerkev je zlatomašnik v svojem nagovoru na ljudstvo povdarjal, kako da je postal duhovnik in dočakal tudi dan svoje zlate maše. Zahvalil se je navzočim za mnogobrojno udeležbo pri tej slavnosti in kmalu nato zapel zlato sv. mašo. Jubilant se je na ta svoj častni dan z darežljivim srcem spomnil tudi revežev ter je tisoče in tisoče daroval v dobre namene. Naj enako trden in krepk plodonosno deluje na svojem visokem mestu do bisernega jubileja.

Franciškan o. Bogdan Markel v Mariboru je vpoklican v vojaško službo v Ljubljano.

Okrožno zborovanje Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru v nedeljo, dne 19. avgusta 1923. Kmetijska družba sklicuje na podstavi § 16 družbenih pravil okrožno zborovanje v nedeljo, dne 19. t. m., ob desetih popoldne v prostorih vinarske in sadjarske šole. Spored tega shoda je sledeči: 1. Pomen Kmetijske družbe in njenih podružnic (inž. R. Lah). 2. Bodoči cilji naše živinoreje (živinorejski instruktor M. Zupane). 3. Današnja vinska kriza in kako ji od pomoči (Robert Košar). 4. Slučajnosti. Po shodu si ogledajo zborovalci: vinarsko in sadjarsko šolo, vrtnarsko podjetje g. Džamonje, vinski razstavo in industrijsko-obrtno vzorčno izložbo. — Kmetovalci se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo tega zborovanja, na katerem se bodo razpravljala v današnji dobi najvažnejša gospodarska vprašanja.

Poslanci SLS med ljudstvom. V smislu resolucije zadnje seje vodstva SLS v Celju dne 8. julija t. l. se vršijo prihodnje dni po vseh sodnih okrajih Stajerske, Koroške in Prekmurje okrajne seje krajevnih odbornikov in zaupnikov SLS in sicer: 1. avgusta v Slov. Bistrici (okrajna hranilnica) za sodni okraj Slov. Bistrica; poročata poslanca Falež in Zebot. — 3. avgusta: v St. Vidu na Planini (župnišče) za sodni okraj Kozje; poročata poslanec Vrečko. — 4. avgusta: 1. v Ljutomeru (okrajna hranilnica) za sodni okraj Ljutomer; poročata poslanec dr. Hohnjec; 2. v Ormožu (gostilna Bauer) za sodni okraj Ormož; poročata poslanec Bedjanič; 3. v Mariboru (Lekarniška ulica 6) za sodni okraj Maribor desni in levi breg; poročata poslanca Zebot in Falež; 4. v Celju (vrtina dvorana pri «belem volu») za sodni okraj Celje; poročata poslanec Krajnc; 5. v Kozjem (okrajna hranilnica) za sodni okraj Kozje; poročata poslanec Vrečko. — Dne 5. avgusta v Gornji Radgoni (posojilnica) za sodni okraj Gornja Radgona; poročata poslanec dr. Hohnjec. — 6. avgusta: 1. v Laškem (društvena dvorana v župnišču) za sodni okraj Laško; poročata poslanec Kugovnik; 2. v Šoštanju (cerkvena hiša) za sodni okraj Šoštanj; poročata poslanec Pušenjak. — Dne 7. avgusta v St. Juriju ob Taboru (cerkvena hiša) za sodni okraj Vranksko; poročata poslanec Krajnc. — Dne 8. avgusta v Rogatecu (društvena soba v kaplaniji) za sodni okraj Rogatec; poročata poslanec Vrečko. — Dne 9. avgusta: 1. v Brežicah (župnišče) za sodni okraj Brežice; poročata poslanec Krajnc; 2. v Prevaljah (društvena dvorana, Farna vas) za sodni okraj Prevalje; poročata poslanec Kugovnik; 3. v Ptuj (minoritski samostan) za sodni okraj Ptuj; poročata poslanec Vesenjaj; 4. v Šmarju (pri g. Florijanu Gajšek) za sodni okraj Šmarje; poročata poslanec Vrečko. — 13. avgusta: 1. v Staremtrgu (stara šola, župnišče) za sodni okraj Slovenjgradec; poročata poslanec Pušenjak; 2. v St. Lenartu v Slov. gor. (dvorana gostilne Arnuš) za sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gor.; poročata poslanec Zebot. — Dne 23. avgusta v Marenbergu (gostilna Bruderman) za sodni okraj Marenberg; poročata poslanec Pušenjak. — Seje se začnejo povsod ob 9. uri dopoldne, samo v Gornji Radgoni po ranem sv. opravilu. Za Prekmurje, Konjice in Sevnico se določijo okrajne seje pozneje.

Za poškodovane po toči in neurju je govoril v narodni skupščini dne 24. julija narodni poslanec Zebot. Opisal je ogromno škodo, ki jo je napravila toča letos v ptujskem, rogaškem, kozjanskem, mariborskem, slovenjebistriškem in celjskem okraju. Zahteval je nujno pomoč v živilih, semenu ter odpis davkov.

Nemški poslanec Schauer in njegovih sedem tovarišev so glasovali ne samo za novi trdi vojaški zakon, ampak tudi v generalnem glasovanju tudi za nezno zvišane davke. Nemci so tudi glasovali za izročitev Radiča in naših poslancev. Mirno lahko rečemo, da so nemški poslanci popolnoma enaki «rajnim» samostojnežem. Miklavžu Pašiču in Srbom kimajo za vsako še tako slabo stvar. Dočim so poslanci Slov. ljudske stranke v ostrem boju proti Pašičevi velesrbski vladi, pa so podobni Nemci pasje ponižnemu klečaplazcu. Kadar gre Pašiču za par glasov, vedno mu priskočijo Nemci na pomoč. Oh, kako so se zmotili tisti voliči v naših krajih, ki so računali, da bodo nemški poslanci delovali in glasovali proti Srbom.

«Naš dom» štev. 7-8 je ravnokar zopet priromal med našo mladino. Uvodni članek (F. K. L.) je posvečen katoliškemu shodu. I. Carinthiacus je napisal žalostno koroških Slovincih, ki v Nemški Avstriji vsled nasilnega ponemčevanja umirajo počasne narodne smrti. Tugomer Samov nadaljuje prevod Federerjeve povesti «Tarczicij» «Pod vaško lipo» je dr. T. M. napisal lep članek o skavtih; naši Orli se bodo iz njega marsikaj